

Prof. Kelsen o státní suverenitě. Panevropská Unie v ČSR. pořádala v listopadu v Brně a v Praze přednášku prof. Hanse Kelsena o změně pojmu státní suverenity. Kelsen se uchýlil ve své přednášce od své známé dualistické teorie, v které rozeznává mezi hierarchickým právním řádem státním a mezistátním právem smluvním, jehož normy čerpají relevanci z právního řádu jednotlivých států, jež tedy není nadstátní. Nyní naopak vidíme u Kelsena značné přiblížení se k monismu Verdrossově. Hlavní myšlenka přednášky byla, že suverenita je potud pojmem relativním, že rozeznáváme suverenity různého stupně a záleží na hledisku, s kterého ji pozorujeme: každá obec, každá země je v určitém smyslu suverenní — a v stejném smyslu i stát, jenž však je zase podřízen suverenitě mezinárodního práva. Kč.

Nová obchodní smlouva mezi republikou Československou a Jugoslavií. Dnem 26. listopadu vstoupila v platnost obchodní a plavební smlouva mezi republikou Československou a královstvím Srbů, Chorvatů a Slovinců, uveřejněná pod č. 163. Sb. z. a n. r. 1929. Smlouva tato jest posledním článkem dosavadního vývoje smluvní úpravy hospodářských styků obou států.

První stručná smlouva byla uzavřena 9. září 1919 (uveř. ve Sb. z. a n. jako vl. nař. č. 379. r. 1920), prozatímní to obchodní a celní úmluva, kterou ČSR. poskytla SHS. celní tarify bývalého Rakouska-jak platily 1. července 1914 — s placením ve zlatě — a SHS. naší republice tarif minimální. První obšírnější smlouvou jest smlouva o prozatímní úpravě obchodních styků, uzavřená vládou (na základě zmocňovacího zákona č. 637 z r. 1919) dne 19. října 1920 (č. 629 Sb. z. a n. z r. 1920). Smlouva tato obsahovala klausuli nejvyšších výhod, upravovala obch. a živn. podnikání příslušníky jedné smluvní strany na území strany druhé, různé otázky vzájemných obch. styků vůbec, otázky dopravy a průvozu zboží, vracení obalů a nádob. Neobsahovala však tarifní části. V jejím čl. 9. bylo ustanovení, že za trvání této smlouvy lze souhlasně s jejím duchem přistoupiti k dohodě o její změně či doplnění. Ustanovení to stalo se praktickým dvakráte. Tak byla ustavena smíšená komise pro výklad čl. 1. a 3. smlouvy (viz č. 105 Sb. z. a n. z r. 1923), a podobně určeny podmínky užití smluvních tarifů při dovozu určitých jugoslávských vín do ČSR. (č. 76 Sb. z. a n. z r. 1925). Smlouva tato platila až do této doby. — Lze se ještě zmíniti o současně s ní uzavřené smlouvě kontingentní, která však neměla dlouhého trvání, neboť konsolidující se poměry hospodářské ukázaly její nepraktičnost.

Nová smlouva jest značně obšírnější své předchůdkyně. Upravuje podrobněji v prvních svých člancích nakládání s příslušníky jedné smluvní strany na území druhé, hlavně v obch., živnost. a plaveb. podnikání, totéž u osob právnických, sjednávání zakázek a pod. Zajímavým jest čl. 6., kde strany projevují ochotu ve zvláštní dohodě upravit otázku zaměstnání dělníků a zaměstnanců jedné strany na území druhé, jakož i otázku jejich sociálního pojištění. Dále upravuje smlouva otázky dovozu a vývozu (čl. 8., 9.), průvozu zboží (čl. 10., 11., 13.) a dopravy vůbec, dávky a břemena při výrobě a obratu zboží (čl. 19.), otázky plavby (čl. 21.—24.), poštovní styk (čl. 25.); ve čl. 27. shodly se strany na používání úmluvy o zjednodušení celních formalit, uzavřené v Ženevě r. 1923, podobně ve čl. 28. při vzájemné ochraně literárního a uměleckého vlastnictví na použití revidované bernské dohody z r. 1908.

Ku smlouvě připojen je závěrečný protokol, obsahující výklad některých článků smlouvy. Celkem má smlouva 30 článků a opětne neobsahuje celně-tarifní části. Nedostatek této úpravy značně zatěžuje náš obchodní styk s Jugoslavií, zvláště od zvýšení tarifních sazeb jugoslávským celním sazebníkem z r. 1925. Doufejme, že tento nedostatek bude v nejbližší době odstraněn, neboť se již v únoru 1927